

BEZROBOCIE OSÓB DO 25 ROKU ŻYCIA
W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM
W 2014 ROKU

OPRACOWANIE:
Wydział Badań i Analiz

Szczecin 2015 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1. Bezrobocie osób do 25 roku życia w Unii Europejskiej	4
2. Aktywność ekonomiczna ludności według wyników BAEL GUS	5
3. Bezrobocie rejestrowane osób do 25 roku życia w Polsce	8
4. Bezrobocie rejestrowane osób do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim	8
5. Bilans osób bezrobotnych do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim.....	10
6. Osoby bezrobotne do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w województwie zachodniopomorskim	12
7. Osoby bezrobotne do 27 roku życia, które ukończyły szkołę wyższą w województwie zachodniopomorskim.....	14
8. Struktura osób bezrobotnych do 25 roku życia według płci, miejsca zamieszkania, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim	16
9. Struktura osób bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki według zawodów i specjalności w województwie zachodniopomorskim	19
Podsumowanie	23

Wstęp

Bezrobocie wśród młodzieży stanowi jeden z poważniejszych problemów zarówno w Polsce, jak i w większości krajów Unii Europejskiej. Problem bezrobocia w tej grupie osób może w przyszłości generować negatywne skutki w sferze społecznej, gospodarczej i demograficznej. Wysokie bezrobocie wśród osób poniżej 25 roku życia może doprowadzić do marginalizacji tej grupy społecznej, zniechęcenia do dalszej aktywności zawodowej, frustracji, a nawet patologii społecznych, jednak przede wszystkim może spowodować wykluczenie setek tysięcy osób zdolnych do pracy z procesów zatrudnienia. Sytuacja w jakiej znajdują się młodzi, zwłaszcza tuż po ukończeniu szkoły niejednokrotnie ich przerasta, zaś napotkane trudności w poszukiwaniu odpowiedniej pracy, zniechęcają do aktywności, co powoduje, że wielu młodych ludzi start w życie zawodowe rozpoczyna od rejestracji w urzędzie pracy. Podstawowymi czynnikami wpływającymi na bezrobocie wśród młodzieży są: wysoki poziom bezrobocia ogólnego, brak doświadczenia zawodowego oraz niedostosowanie kwalifikacji i umiejętności odpowiadającym potrzebom pracodawców, a także nieumiejętność poruszania się po rynku pracy. Aby walczyć z bezrobociem najmłodszych uczestników rynku pracy, opracowywane są specjalne projekty, a także programy skierowane do młodzieży, które mają zwiększyć ich szanse na zatrudnienie. Bezrobotni do 25 roku życia należą do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotnym do 25 roku życia powiatowy urząd pracy w okresie do 4 miesięcy od dnia rejestracji powinien przedstawić propozycję zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, szkolenia, stażu, odbycia przygotowania zawodowego dorosłych, zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych albo innej formy pomocy określonej w ustawie (Art. 50 ust. 1)

Poprawa sytuacji młodych na rynku pracy jest ściśle powiązana z poprawą koniunktury gospodarczej, a rynek pracy młodzieży jest integralną częścią ogólnego rynku pracy. Oznacza to, że wzrost bezrobocia ogólnego powoduje proporcjonalny wzrost bezrobocia wśród młodzieży natomiast odpowiednio prowadzone działania z zakresu polityki państwa mogą wpłynąć na przyrost liczby miejsc pracy, co daje gwarancję zatrudnienia dla wszystkich grup społecznych także dla uczniów, studentów i absolwentów oraz osób posiadających niewielkie doświadczenie i umiejętności zawodowe.

Niniejsze opracowanie zawiera informacje dotyczące bezrobocia wśród młodzieży do 25 roku życia, ale również przedstawia sytuację osób bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki oraz bezrobotnych, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia. Do sporządzenia opracowania wykorzystano informacje i dane statystyczne Europejskiego Urzędu Statystycznego – Eurostat, Głównego Urzędu Statystycznego oraz sprawozdań o rynku pracy MPiPS-01 wraz z załącznikami 1, 3 i 5.

1. Bezrobocie osób do 25 roku życia w Unii Europejskiej

Dane Europejskiego Urzędu Statystycznego (Eurostat) pokazują, że bezrobocie wśród osób młodych jest silnie zróżnicowane terytorialnie. Na koniec grudnia 2014 roku stopa bezrobocia w grupie osób poniżej 25 roku życia według Eurostat wyniosła 23,0% w krajach znajdujących się w strefie euro (EA19) oraz 21,2% w 28 krajach zrzeszonych w Unii Europejskiej (EU28) czyli o odpowiednio 1,2 pkt proc. i 2,1 pkt proc. mniej niż rok wcześniej. Najniższą stopę bezrobocia dla analizowanej grupy spośród krajów należących do Unii zaobserwowano w Niemczech (7,3%) i Austrii (9,6%), z kolei zdecydowanie wyższe bezrobocie notowano w krajach z południa Europy tj. w Hiszpanii (51,3%) i w Grecji (50,8%). Bezrobocie osób młodych według Eurostat w Polsce na koniec 2014 roku kształtowało się na poziomie 21,3%.

Tabela 1. Stopa bezrobocia ogółem oraz w grupie do 25 roku życia na koniec 2013 i 2014 roku (17.04.2015 r.)

Państwo/obszar	Stopa bezrobocia ogółem (%)		Zmiana (w pkt proc.)	Stopa bezrobocia w grupie bezrobotnych do 25 roku życia (%)		Zmiana (w pkt proc.)	
	grudzień 2013 r.	grudzień 2014 r.		grudzień 2013 r.	grudzień 2014 r.		
EA 19	11,9	11,4	-0,5	24,2	23,0	-1,2	
EU 28	10,6	9,9	-0,7	23,3	21,2	-2,1	
EU 28	Belgia	8,5	8,5	0,0	23,8	22,6	-1,2
	Bulgaria	12,9	10,2	-2,7	26,6	23,0	-3,6
	Czechy	6,7	5,7	-1,0	18,7	14,4	-4,3
	Dania	7,2	6,2	-1,0	14,1	10,3	-3,8
	Niemcy	5,1	4,9	-0,2	7,9	7,3	-0,6
	Estonia	8,4	6,3	-2,1	18,0	15,7	-2,3
	Irlandia	12,1	10,1	-2,0	25,9	21,6	-4,3
	Grecja	27,5	25,9	-1,6	57,2	50,8	-6,4
	Hiszpania	25,5	23,6	-1,9	54,5	51,3	-3,2
	Francja	10,1	10,5	0,4	23,6	24,7	1,1
	Chorwacja	17,2	18,3	1,1	48,2	46,4	-1,8
	Włochy	12,5	12,7	0,2	42,5	41,3	-1,2
	Cypr	16,4	16,4	0,0	40,2	34,2	-6,0
	Łotwa	11,5	10,4	-1,1	23,5	19,4	-4,1
	Litwa	11,4	10,0	-1,4	20,9	18,4	-2,5
	Luksemburg	6,0	5,9	-0,1	16,3	22,4	6,1
	Węgry	8,7	7,3	-1,4	23,5	18,9	-4,6
	Malta	6,4	6,1	-0,3	13,2	11,3	-1,9
	Holandia	7,7	7,2	-0,5	13,7	11,8	-1,9
	Austria	5,5	5,6	0,1	10,5	9,6	-0,9
	Polska	10,0	8,2	-1,8	26,9	21,3	-5,6
	Portugalia	15,1	13,6	-1,5	35,0	34,0	-1,0
	Rumunia	7,1	6,6	-0,5	24,1	23,6	-0,5
	Słowenia	9,7	9,4	-0,3	19,4	19,1	-0,3
	Słowacja	14,0	12,4	-1,6	33,3	26,4	-6,9
	Finlandia	8,4	9,0	0,6	19,8	21,1	1,3
	Szwecja	8,1	7,6	-0,5	22,9	21,7	-1,2
	Wielka Brytania	7,1	5,5	-1,6	19,6	15,9	-3,7
Islandia	5,2	4,5	-0,7	9,8	9,4	-0,4	
Norwegia	3,6	3,8	0,2	9,4	7,9	-1,5	
Turcja	9,1	10,4	1,3	16,5	19,2	2,7	
USA	6,7	5,6	-1,1	13,5	12,4	-1,1	
Japonia	3,7	3,4	-0,3	6,0	6,3	0,3	

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie danych Eurostat.
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

Z porównania danych z końca 2013 i 2014 roku wynika, że w większości krajów Unii Europejskiej w ciągu ostatnich 12 miesięcy notowano spadek bezrobocia wśród osób do 25 roku życia, największy na Słowacji, o 6,9 pkt proc. Według Eurostat w Polsce stopa bezrobocia w grupie najmłodszych bezrobotnych była o 5,6 pkt proc. niższa niż na koniec 2013 roku. Wzrost bezrobocia w grupie bezrobotnych poniżej 25 roku życia zaobserwowano w Luksemburgu (o 6,1 pkt proc.), Finlandii (o 1,3 pkt proc.) i Francji (o 1,1 pkt proc.),

2. Aktywność ekonomiczna ludności według wyników BAEL GUS

Zgodnie z wynikami reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) Głównego Urzędu Statystycznego, w IV kwartale 2014 roku współczynnik aktywności zawodowej¹ ludności w województwie zachodniopomorskim kształtował się na poziomie 53,3% wobec 53,8% w analogicznym okresie ubiegłego roku². Analizowany wskaźnik różnił się w poszczególnych grupach wiekowych, dla badanej zbiorowości w wieku 15 – 24 lata wyniósł 29,2% tj. 1,5 pkt proc. mniej niż przed rokiem. Największą aktywność zawodową wykazywały osoby w wieku 35 – 44 lata tj. 83,7%, o 0,2 pkt proc. więcej niż rok wcześniej. Należy wspomnieć, że w ciągu 12 miesięcy o 5,4 pkt proc. wzrosła aktywność zawodowa osób w grupie wiekowej 45 – 54 lata, a wśród osób powyżej 55 lat był to wzrost o 0,8 pkt proc.

Tabela 2. Współczynnik aktywności zawodowej (%) według wieku w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2013 i 2014 roku

wiek	IV kwartał 2013 r.	IV kwartał 2014 r.	wzrost/spadek w pkt proc.
15 - 24 lata	30,7	29,2	-1,5
25 - 34 lata	82,8	81,4	-1,4
35 - 44 lata	83,5	83,7	0,2
45 - 54 lata	76,6	82,0	5,4
55 lat i więcej	24,4	25,2	0,8
ogółem	53,8	53,3	-0,5

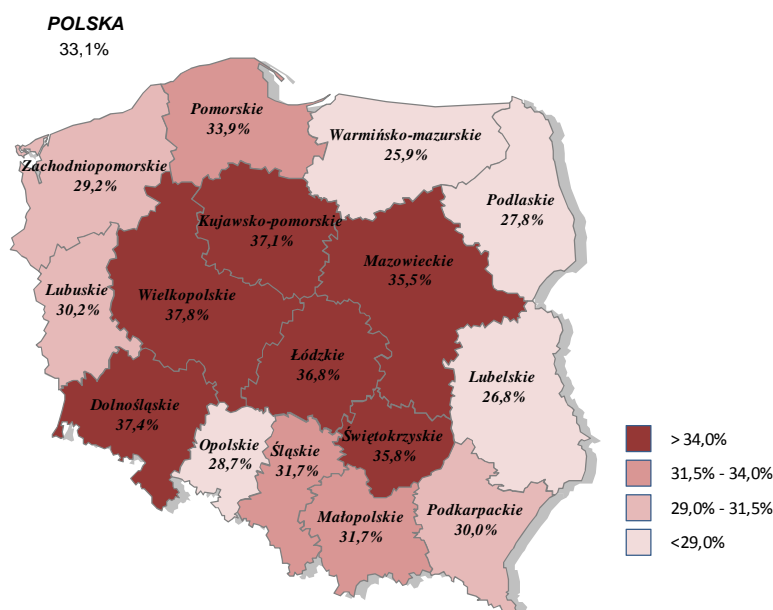
Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie danych GUS.

Współczynnik aktywności zawodowej ogółu ludności w Polsce w IV kwartale 2014 roku kształtował się na poziomie 56,3% (w ubiegłym roku - 56,1%), z kolei w grupie wiekowej 15 – 24 lata wyniósł 33,1% (33,5% przed rokiem). Aktywność zawodowa osób do 25 roku życia jest zróżnicowana terytorialnie, a największą wykazują osoby zamieszkujące centralne województwa w Polsce i województwo dolnośląskie, w których analizowany wskaźnik wynosił ponad 34% (najwięcej w Wielkopolsce – 37,8%). Najniższy odsetek aktywnych zawodowo w najmłodszej grupie wiekowej notowano wśród mieszkańców województw: warmińsko mazurskiego (25,9%), lubelskiego (26,8%), podlaskiego (27,8%), opolskiego (28,7%). W województwie zachodniopomorskim współczynnik aktywności zawodowej młodych osób także w IV kwartale 2014 roku nie przekroczył 30%.

¹ Współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii (wyróżnianej m.in. ze względu na wiek, poziom wykształcenia).

² „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2014 r.”, Urząd Statystyczny w Szczecinie; OPRACOWANIA SYGNALNE; Szczecin, marzec 2015.

Rycina 1. Współczynnik aktywności zawodowej w grupie wiekowej 15 – 24 lata według województw w IV kwartale 2014 roku

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Wydział Badań i Analiz

Źródło danych: GUS.

Kolejnym miernikiem sytuacji na rynku pracy wyliczonym w przypadku Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności jest wskaźnik zatrudnienia³, który w IV kwartale 2014 roku w województwie zachodniopomorskim wyniósł 48,9% wobec 48,7% przed rokiem. W grupie osób w wieku 15 – 24 lata kształtował się on na poziomie 21,5% tj. 1,9 pkt proc. więcej niż w roku ubiegłym. Najwyższy odsetek pracujących znajdował się w przedziale wiekowym 35 – 44 lata tj. 79,2% wobec 77,7% w IV kwartale 2013 roku. Jedyną grupą w której notowano zmniejszenie się udziału osób pracujących była grupa w wieku 25 – 34 lata, o 2,3 pkt proc.

Tabela 3. Wskaźnik zatrudnienia (%) według wieku w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2013 i 2014 roku

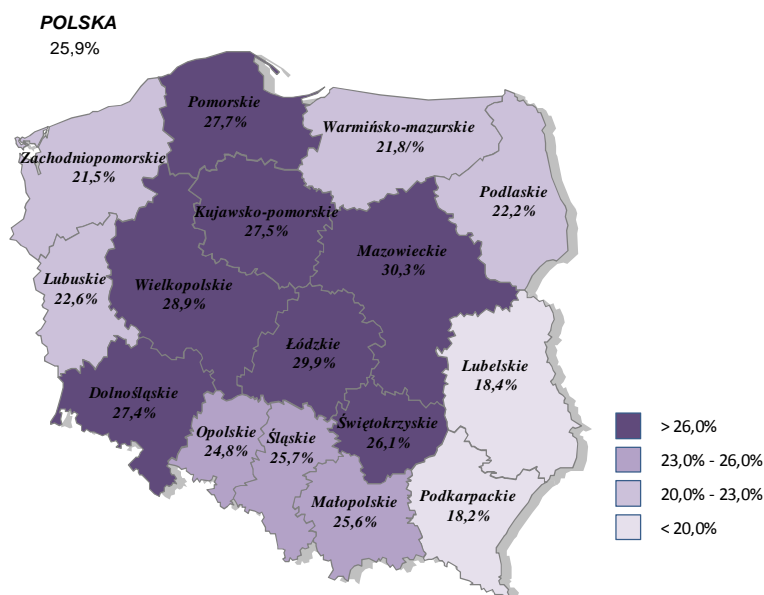
wiek	IV kwartał 2013 r.	IV kwartał 2014 r.	wzrost/spadek w pkt proc.
15 - 24 lata	19,6	21,5	1,9
25 - 34 lata	75,3	73,0	-2,3
35 - 44 lata	77,7	79,2	1,5
45 - 54 lata	71,2	76,7	5,5
55 lat i więcej	22,9	24,1	1,2
ogółem	48,7	48,9	0,2

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie danych GUS.

Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców Polski do 25 roku życia w IV kwartale 2014 roku wyniósł 25,9%. Wyższą niż średnia dla Polski wartość analizowanego miernika notowano w województwach zlokalizowanych w centralnej części kraju, a największy udział pracujących w grupie osób do 25 roku życia odnotowano w województwie mazowieckim – 30,3%. Mniej niż 20% pracujących w powyższej grupie zaobserwowano w województwie podkarpackim – 18,2% i lubelskim – 18,4%. Wskaźnik zatrudnienia w grupie do 25 roku życia dla województwa zachodniopomorskiego był o 4,4 pkt proc. niższy niż w Polsce.

³ Wskaźnik zatrudnienia jest to procentowy udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Rycina 2. Wskaźnik zatrudnienia w grupie wiekowej 15 – 24 lata według województw w IV kwartale 2014 roku

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Wydział Badań i Analiz

Źródło danych: GUS.

Z wyników BAEL GUS zrealizowanego w IV kwartale 2014 roku, wynika, że w województwie zachodniopomorskim zdecydowanie najwyższą stopę bezrobocia⁴ notowano w grupie osób w wieku 15 – 24 lata tj. 26,2% wobec 34,0% w analogicznym okresie ubiegłego roku. W pozostałych grupach wiekowych stopa bezrobocia kształtowała się od 4,4% do 9,6%. W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrost bezrobocia zaobserwowano jedynie wśród osób w wieku 25 - 34 lata, o 1 pkt proc. Wyraźny spadek bezrobocia wystąpił w najmłodszej grupie badanych, o 7,8 pkt proc. Mniejsze bezrobocie notowano także w przypadku osób w najstarszych grupach wiekowych.

Tabela 4. Stopa bezrobocia (%) według wieku w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2013 i 2014 roku

wiek	IV kwartał 2013 r.	IV kwartał 2014 r.	wzrost/spadek w pkt proc.
15 - 24 lata	34,0	26,2	-7,8
25 - 34 lata	8,6	9,6	1,0
35 - 44 lata	7,0	5,4	-1,6
45 - 54 lata	7,1	6,4	-0,7
55 lat i więcej	6,4	4,4	-2,0
ogółem	9,5	8,0	-1,5

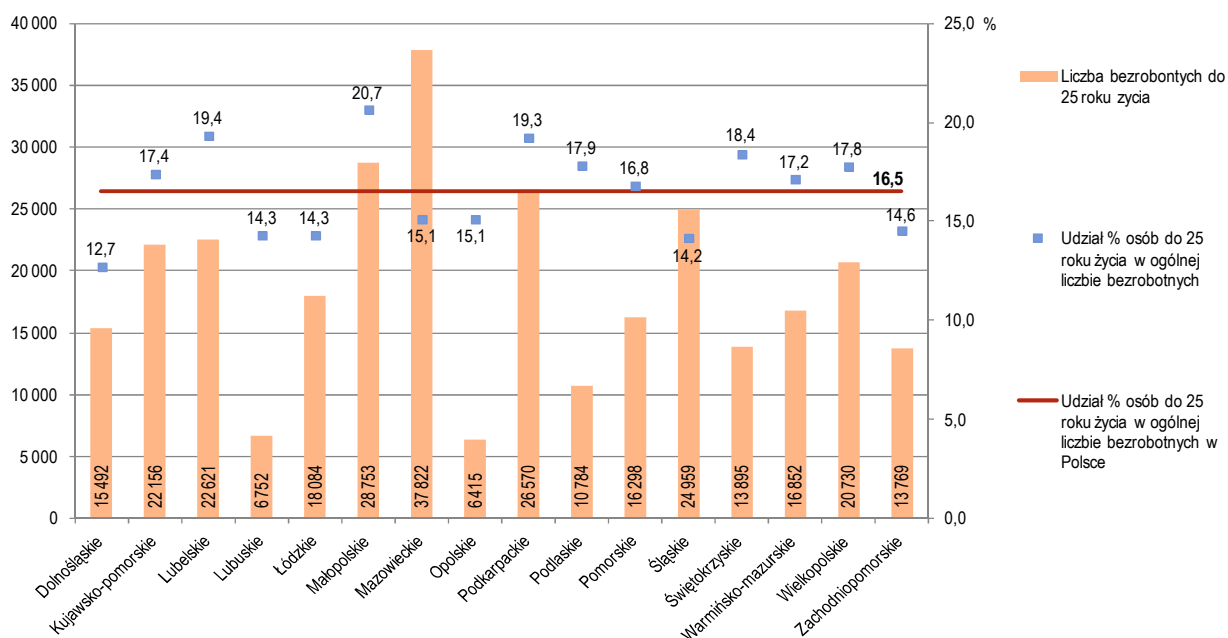
Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie danych GUS.

⁴ Stopa bezrobocia jest to procentowy udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii. Liczona według metodologii BAEL GUS.

3. Bezrobocie rejestrowane osób do 25 roku życia w Polsce

Na koniec grudnia 2014 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy w Polsce znajdowało się łącznie blisko 302 tys. osób do 25 roku życia wobec 401 tys. w analogicznym okresie ubiegłego roku (spadek o 24,7%). Analizowana grupa stanowiła 16,5% wszystkich bezrobotnych tj. 2,1 pkt proc. mniej niż przed rokiem. Najwięcej bezrobotnych do 25 roku życia zarejestrowanych było w województwie mazowieckim – 37,8 tys. osób (15,1% bezrobotnych w regionie), a najmniej w województwie opolskim – 6,4 tys. osób (15,1% bezrobotnych w regionie). Odsetek osób z badanej grupy wśród zarejestrowanych jest zróżnicowany terytorialnie. W siedmiu województwach był on niższy niż w Polsce, także w województwie zachodniopomorskim, gdzie na koniec 2014 roku kształtował się na poziomie 14,6% (15,7% przed rokiem). Najmniejszy udział bezrobotnych do 25 roku życia odnotowano na Dolnym Śląsku – 12,7%, z kolei największy zaobserwowano w województwie małopolskim – 20,7%.

Wykres 1. Liczba oraz udział procentowy osób bezrobotnych do 25 roku życia według województw – stan na koniec grudnia 2014 roku

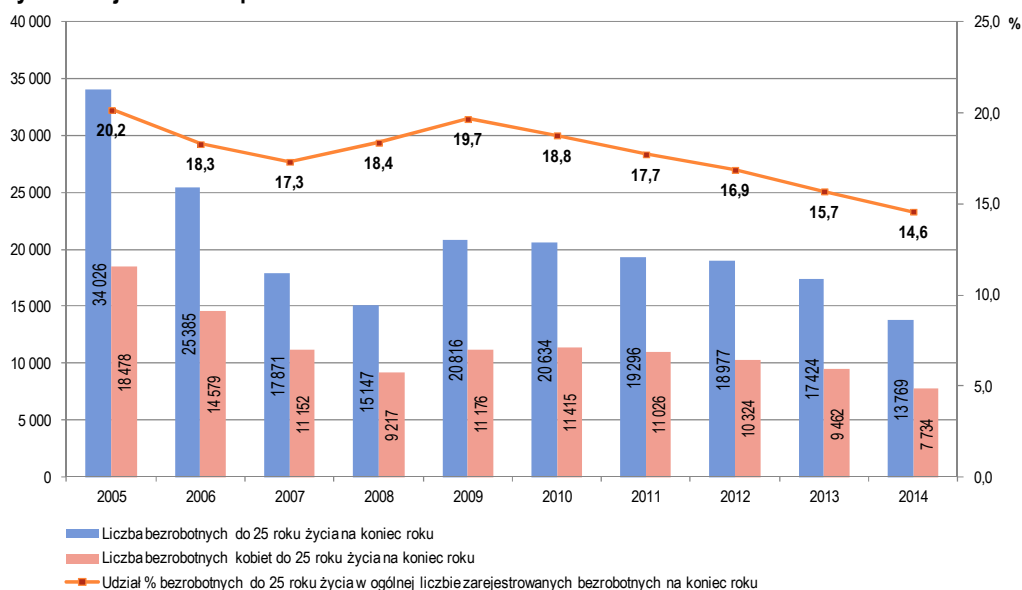
Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie danych MPIPS.

W porównaniu z danymi z końca 2013 roku liczba bezrobotnych do 25 roku życia w ciągu 12 miesięcy zmniejszyła się we wszystkich województwach, od 18,8% w województwie podkarpackim do 33,5% w województwie lubuskim.

4. Bezrobocie rejestrowane osób do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim

Na koniec 2005 roku kategoria osób do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim liczyła ponad 34 tys. osób, a ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 20,2% (najwięcej w ciągu ostatnich lat). Na koniec 2014 roku w grupie tej znajdowało się blisko 13,8 tys. osób, najmniej po 2005 roku, a w porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano spadek o 3,7 tys. osób. W dalszym ciągu w porównaniu z latami ubiegłymi zauważalny jest spadek udziału tej grupy bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych (z 19,7% na koniec 2009 roku do 14,6% na koniec 2014 roku).

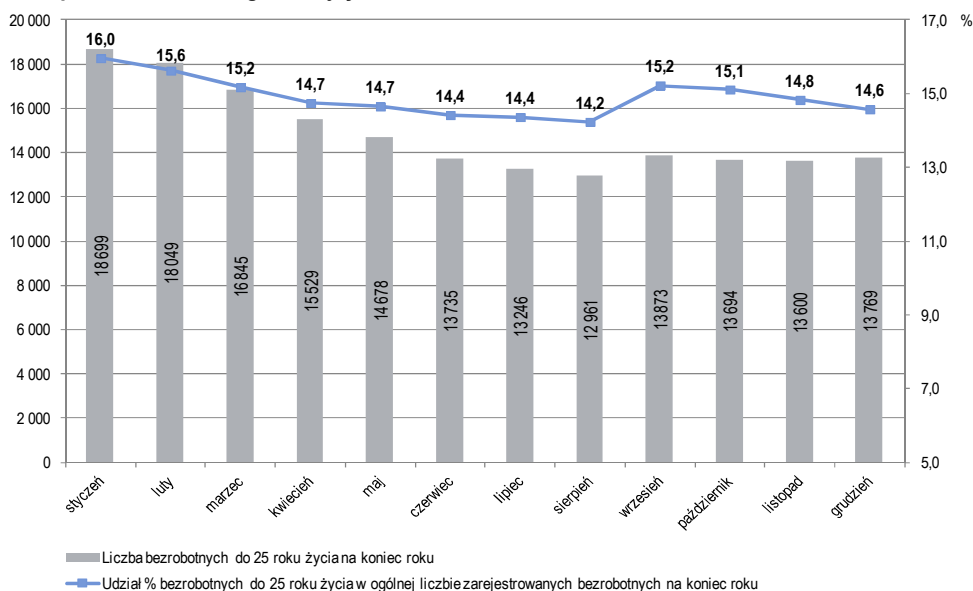
Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia i ich udział proc. w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w woj. zachodniopomorskim w latach 2005 - 2014

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

Na koniec stycznia 2014 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy znajdowało się łącznie ponad 18,5 tys. osób do 25 roku życia, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 16%. Najmniejszą liczbę osób z tej kategorii notowano w sierpniu (około 13 tys. bezrobotnych, udział 14,2%), w okresie sezonowego spadku bezrobocia.

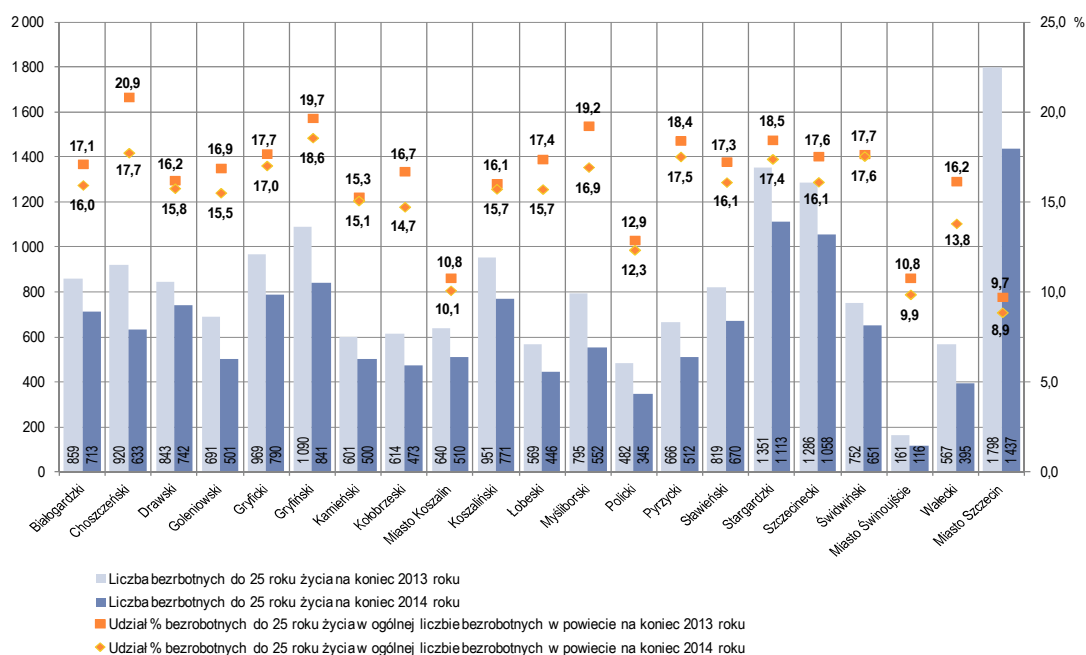
Wykres 3. Liczba bezrobotnych do 25 roku życia oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w woj. zachodniopomorskim według miesięcy w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

Według stanu na koniec 2014 roku udział osób bezrobotnych do 25 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim wyniósł 14,6% tj. 1,1 pkt proc. mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Najwięcej bezrobotnych do 25 roku życia na koniec 2014 roku znajdowało się w ewidencji Urzędu Pracy w Szczecinie – 1,4 tys. wobec około 1,8 tys. przed rokiem. Ponad tysiąc młodych bezrobotnych znajdowało się także w rejestrach Urzędów Pracy w Stargardzie Szczecińskim i Szczecinku. Zdecydowanie mniej bezrobotnych z analizowanej kategorii ewidencjonowano w Urzędzie Pracy w Świnoujściu – 116 osób.

Wykres 4. Liczba bezrobotnych do 25 roku życia oraz ich udział proc. w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiatach na koniec 2013 i 2014 roku

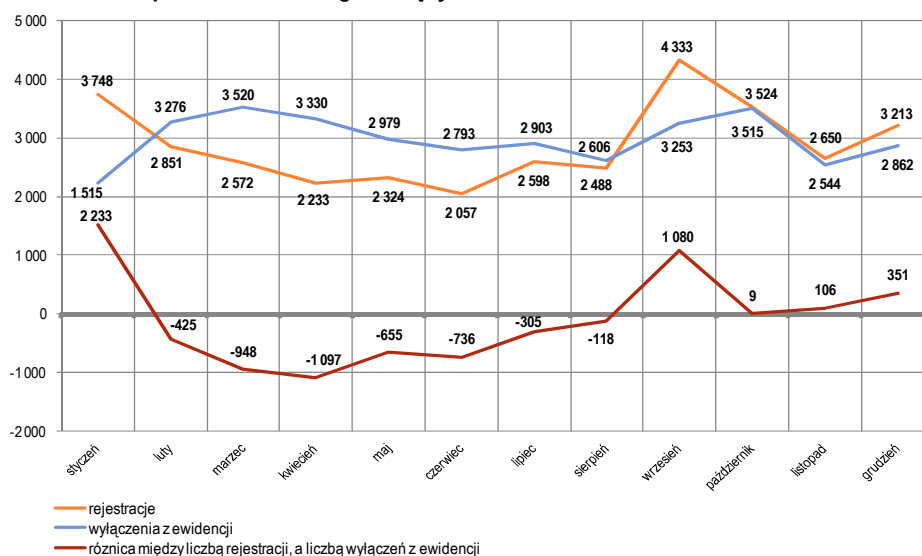
Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

Najwyższy udział bezrobotnych z analizowanej kategorii na koniec 2014 roku odnotowano w powiecie gryfińskim – 18,6%, z kolei najniższy w miastach na prawach powiatu: Szczecin – 8,9%, Świnoujście – 9,9%, Koszalin – 10,1%. W porównaniu z końcem 2013 we wszystkich powiatach notowano spadek udziału najmłodszych bezrobotnych, od 0,1 pkt proc. w powiecie świdwińskim do 3,1 pkt proc. w powiecie choszczeńskim.

5. Bilans osób bezrobotnych do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim

W ciągu 2014 roku do ewidencji powiatowych urzędów pracy włączono blisko 34,6 tys. osób do 25 roku życia, podczas gdy w tym czasie wyłączono z ewidencji 35,8 tys. młodych osób czyli w analizowanym okresie wyrejestrowano o 1,2 tys. osób więcej niż zarejestrowano. Przewagę rejestracji notowano w miesiącach jesienno – zimowych, w szczególności w styczniu (o 2,2 tys. osób) i we wrześniu (o blisko 1,1 tys. osób). Większa liczba rejestracji wynika z sezonowości rynku pracy, a w przypadku zauważalnego napływu do bezrobocia osób młodych we wrześniu zaryzykować można stwierdzenie, iż są to absolwenci szkół, którzy po okresie wakacyjnym i pracach sezonowych zaczęli poszukiwać zatrudnienia korzystając z pomocy urzędów pracy. Odwrotną korzystną sytuację obserwowano w 2014 roku już od lutego do sierpnia, z wyraźną przewagą liczby wyłączeń nad liczbą rejestracji w kwietniu (o blisko 1,1 osób).

Wykres 5. Liczba bezrobotnych do 25 roku życia zarejestrowanych oraz wyłączonych z ewidencji bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim według miesięcy w 2014 roku

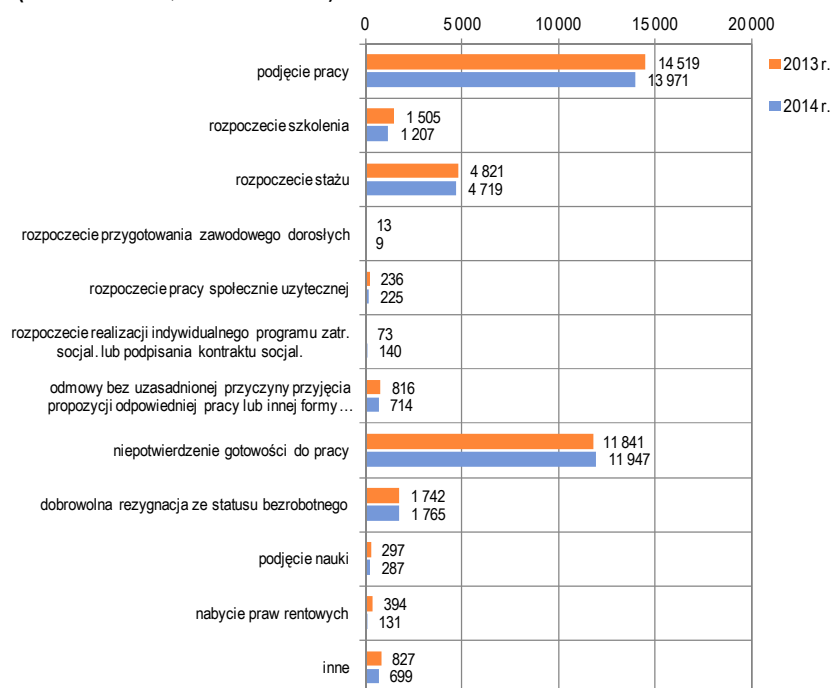

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

Główną przyczyną wyłączeń z ewidencji bezrobotnych do 25 roku życia w 2014 roku było podjęcie pracy – około 14 tys. osób, co stanowiło 39% wszystkich wyrejestrowań wobec 14,5 tys. wyłączeń stanowiących 39,2% w 2013 roku. Kolejnym znaczącym powodem utraty statusu osoby bezrobotnej było niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy tj. 11,9 tys. osób (1/3 wyrejestrowań) wobec 11,8 tys. osób (31,9%) w 2013 roku.

W 2014 roku program stażu rozpoczęło 4,7 tys. osób do 25 roku życia, o 100 osób mniej niż przed rokiem, kiedy na staż skierowano 4,8 tys. młodych bezrobotnych. W minionym roku udział wyłączeń z powodu rozpoczęcia stażu wyniósł 13,2%, a rok wcześniej 13%. Kolejną popularną formą aktywizacji są szkolenia, na które w 2014 roku skierowano 1,2 tys. osób tj. 3,4% wyłączonych z ewidencji. W analizowanym roku na szkolenia skierowano prawie 300 osób mniej niż w 2013 roku.

Wykres 6. Powody wyłączeń z ewidencji bezrobotnych do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim w 2013 i 2014 roku (N 2013 = 37 084; N 2014 = 35 814)

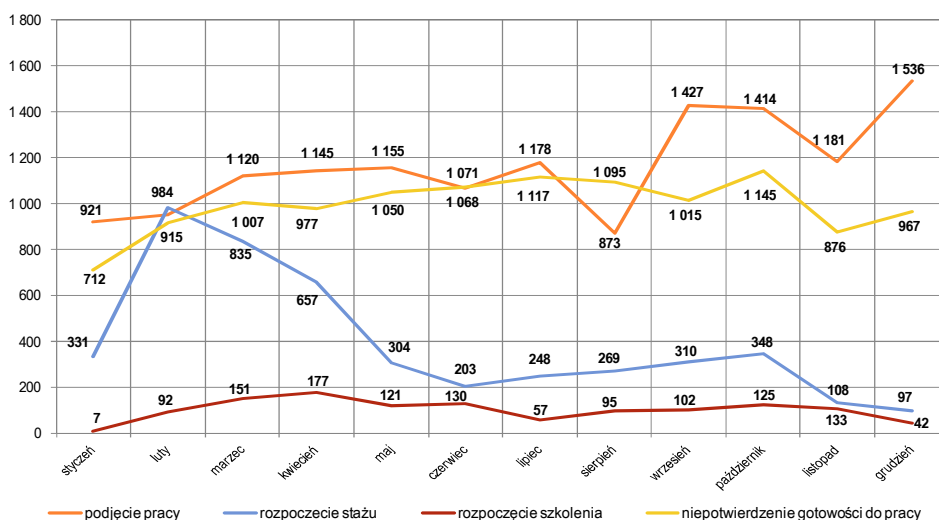

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

W porównaniu z 2013 rokiem odnotowano mniejszą liczbę wyłączeń z ewidencji osób do 25 roku życia z powodu podjęcia pracy (o ponad 500 osób). Zdecydowana większość podjęć pracy dotyczyła zatrudnienia niesubsydiowanego tj. 87,8% wobec 90% w 2013 roku. Z zaangażowanych środków finansowych najczęściej bezrobotnych z tej grupy podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego – 480 osób (312 osób w ub. r.), 429 osób rozpoczęło pracę w ramach robót publicznych (324 osoby w ub. r.), 383 osoby podjęły działalność gospodarczą (396 osób w ub. r.), 306 osób rozpoczęło prace interwencyjne (402 osoby w ub. r.).

Na wykresie nr 7 zaprezentowano dane dotyczące najczęstszych powodów wyłączeń z ewidencji osób do 25 roku życia według miesięcy. Wyraźnie widać, że jeżeli w skali całego 2014 roku - o czym już wspomniano wcześniej - największą grupę młodych bezrobotnych wyłączano z ewidencji z powodu podjęcia pracy w przypadku poszczególnych miesięcy nie zawsze obserwowano taką prawidłowość. W sierpniu główną przyczyną wyłączeń osób z analizowanej grupy było niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy, podobnie jak w czerwcu, jednakże w tym miesiącu przewaga nie była już tak znacząca. Z kolei w lutym najwięcej osób do 25 roku życia wyrejestrowano na czas uczestniczenia w programach staży. Warto zauważyć, że najwięcej młodych bezrobotnych wyrejestrowano z powodu podjęcia zatrudnienia w ostatnich miesiącach 2014 roku, co może mieć związek z przyznaniem dodatkowych środków na aktywizację zawodową tj. refundację prac subsydiowanych (wzrost udziału w podjęciach pracy) i jak wynika z danych w mniejszym stopniu z zorganizowaniem programów staży, szkoleń i innych form wsparcia nie wiążących się z zatrudnieniem.

Wykres 7. Główne powody wyłączeń z ewidencji bezrobotnych do 25 roku życia w województwie zachodniopomorskim według miesięcy w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

6. Osoby bezrobotne do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w województwie zachodniopomorskim

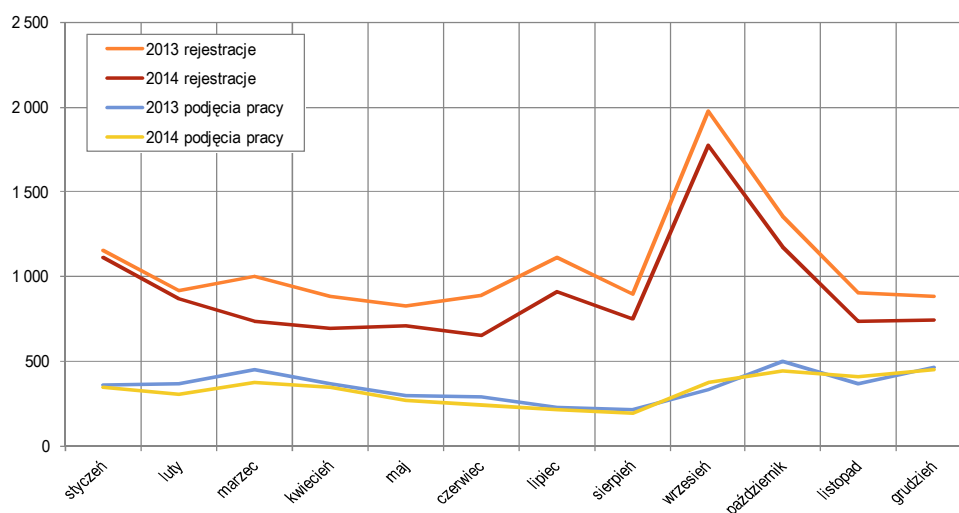
Sprawozdawczość statystyczna bezrobocia rejestrowanego wyróżnia osoby bezrobotne do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki⁵ czyli absolwentów. Niniejsze opracowanie dotyczy najmłodszych bezrobotnych, dlatego też warto dodatkowo przeanalizować dane dotyczące bezrobocia w powyższej kategorii bezrobotnych nierzadko stawiających swoje

⁵ Osoby zarejestrowane jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie potwierdzającym ukończenie nauki w szkole, kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycie uprawnień do wykonywania zawodu przez niepełnosprawnych.

pierwsze kroki na rynku pracy. Na koniec 2014 w rejestrach urzędów pracy w regionie znajdowało się łącznie 3,3 tys. bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki wobec 4,5 tys. osób w analogicznym okresie roku ubiegłego tj. 27% mniej. Osoby, które w ciągu analizowanego roku zakończyły edukację stanowiły 3,5% wszystkich bezrobotnych, o 0,6 pkt proc. mniej niż przed rokiem.

W 2014 roku zarejestrowano w powiatowych urzędach pracy 10,9 tys. osób z analizowanej grupy w stosunku do 12,8 tys. w 2013 roku czyli o 1,9 tys. osób mniej. Pracę w tym czasie podjęło około 4 tys. osób które zakończyły naukę w ostatnich 12 miesiącach wobec ponad 4,2 tys. osób w roku wcześniejszym. Z analizy danych miesięcznych dotyczących podjęć pracy osób z analizowanej grupy bezrobotnych wynika, że skala wyłączeń z tej przyczyny w 2013 i 2014 roku była zbliżona (do 500 osób w zależności od miesiąca) podobnie jak kierunek jej zmian. Największa liczba wyrejestrowań z powodu zatrudnienia zauważalna była w ostatnich miesiącach porównywanych lat. Zbliżone trendy w 2013 i 2014 roku zauważalne były także w przypadku rejestracji osób z analizowanej kategorii. Wyraźny wzrost rejestracji notowano w obydwu latach we wrześniu (ponad 1,5 tys. osób) po okresie wakacyjnym.

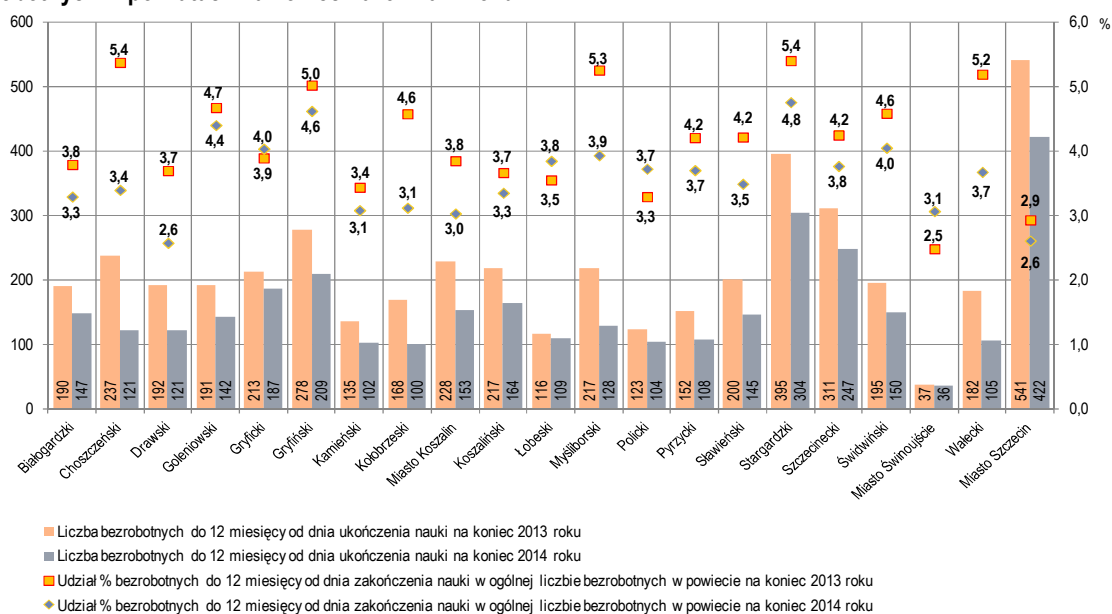
Wykres 8. Liczba rejestracji i podjęć pracy bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki według miesięcy w 2013 i 2014 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

Na koniec 2014 roku największym udziałem badanej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych cechowały się powiaty: stargardzki, gryfiński i goleniowski (4,4 – 4,8%), z kolei najmniejszy odsetek zaobserwowano w powiecie drawskim i Miasto Szczecin, po 2,6% (Wykres 9). W większości powiatów udział był niższy niż na koniec 2013 roku, a spadki wahały się od 0,3 pkt proc. w powiatach goleniowskim, koszalińskim i Miasto Szczecin do 2 pkt proc. w powiecie choszczeńskim. Wzrost udziału notowano w powiatach: gryfickim (0,1 pkt proc.), łobeskim (0,3 pkt proc.), polickim (0,4 pkt proc.) i Miasto Świnoujście (0,6 pkt proc.).

Wykres 9. Liczba bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki oraz ich udział proc. w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiatach na koniec 2013 i 2014 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPiPS-01.

W 2014 roku dla osób do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki zarejestrowano łącznie 177 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej tj. o 70 więcej niż w 2013 roku. Zdecydowana większość ofert wiązała się z zatrudnieniem subsydiowanym środkami Funduszu Pracy czy EFS (67% wobec 74% w 2013 roku). 41,2% ofert kierowanych do analizowanej grupy bezrobotnych w 2014 roku pochodziło z sektora publicznego, a 31,6% dotyczyło pracy sezonowej. Do końca 2014 roku wykorzystano wszystkie oferty kierowane do absolwentów.

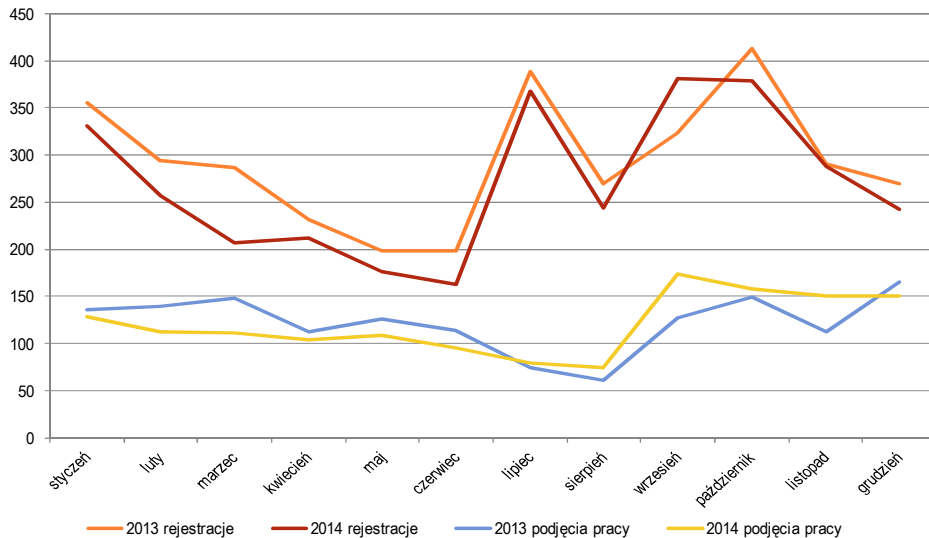
7. Osoby bezrobotne do 27 roku życia, które ukończyły szkołę wyższą w województwie zachodniopomorskim

Z kategorii osób bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w sprawozdaniach o rynku pracy wyodrębniane są dodatkowo osoby bezrobotne, które nie ukończyły 27 rok życia, a zakończyły edukację na wyższej uczelni. Na koniec 2014 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy na terenie województwa zachodniopomorskiego znajdowało się 789 osób zaklasyfikowanych do powyższej grupy wobec 973 osób na koniec 2013 roku. W ciągu 2014 roku liczba absolwentów szkół wyższych zmniejszyła się o 184 osoby. Bezrobotni z tej grupy stanowili 0,8% wszystkich bezrobotnych w województwie, o 0,1 pkt proc. mniej niż przed rokiem. Analizowana zbiorowość bezrobotnych stanowiła na koniec 2014 roku 23,9% grupy osób do 12 miesięcy od ukończenia nauki wobec 21,5% na koniec 2013 roku (wzrost o 2,3 pkt proc.).

W 2014 roku zarejestrowano łącznie 3 249 osób do 27 roku życia, które ukończyły szkołę wyższą tj. o 267 osób mniej niż w roku wcześniejszym. Pracę w analizowanym czasie podjęło 1 448 osób z tej grupy wobec 1 466 w 2013 roku. Analiza skali rejestracji według miesięcy informuje, że najwyższy poziom napływu zauważalny był w lipcu, a następnie we wrześniu i w październiku (Wykres 10). Zwiększona rejestracja notowana była także w pierwszym miesiącu 2013 i 2014 roku. Tendencje zmian liczby rejestracji w dwóch wspomnianych latach były bardzo zbliżone. Wzrost napływu do bezrobocia analizowanej grupy w ciągu roku następuje krótko po zakończonej edukacji przed sezonem letnich wakacji i po ich zakończeniu. Napływ do bezrobocia absolwentów na początku roku może wynikać z braku rezultatów samodzielnego poszukiwania pracy po zakończeniu studiów lub z zakończenia krótkookresowych prac sezonowych. Początek roku to także

nowe środki dla powiatowych urzędów pracy na aktywizację zawodową, w tym na programy stażu na które osoby 27 roku życia, które ukończyły szkołę wyższą mogą zostać skierowane. Warto jednak zaznaczyć że wzrost bezrobocia w styczniu jest obserwowany każdego roku i dotyczy całej populacji bezrobotnych.

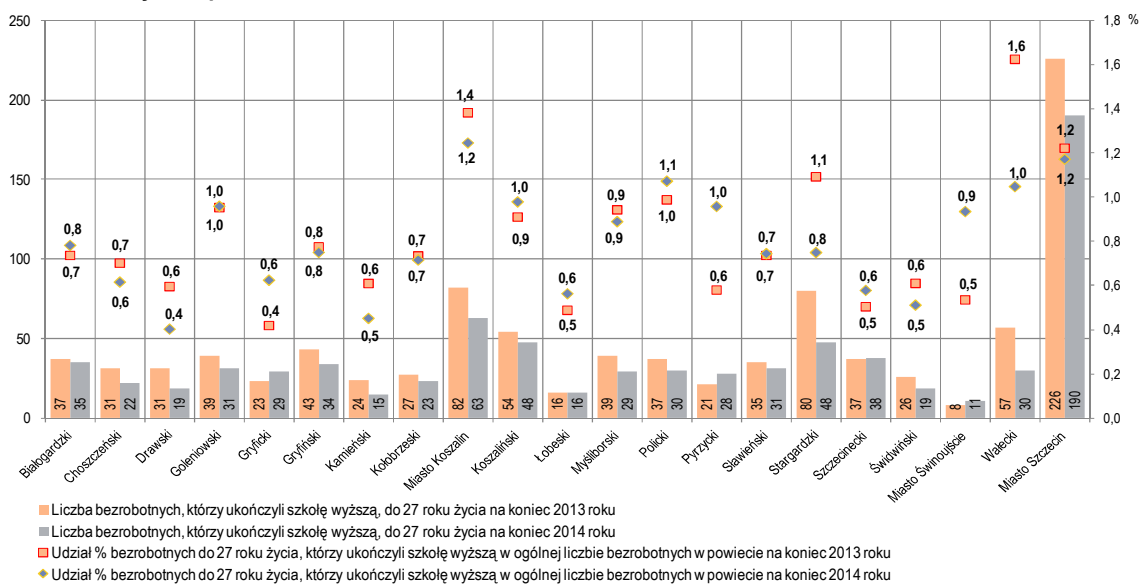
Wykres 10. Liczba rejestracji i podjęć pracy bezrobotnych którzy ukończyli szkołę wyższą, do 27 roku życia według miesięcy w 2013 i 2014 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

Z wycień udziału bezrobotnych do 27 roku życia, którzy ukończyli szkołę wyższą w ogólnej liczbie bezrobotnych wynika, że na koniec 2014 roku wahał się on od 0,4% w powiecie drawskim do 1,2% w miastach na prawach powiatu: Koszalinie i Szczecinie. Jest to jak najbardziej uzasadnione gdyż większość uczelni wyższych zlokalizowanych jest w tych największych miastach w regionie. W porównaniu z danymi z końca 2013 roku odsetek bezrobotnych z analizowanej grupy w największym stopniu zwiększył się w powiecie pyrzyckim i Miasto Świnoujście, po 0,4 pkt proc., a największy spadek notowano w powiecie waleckim, o 0,6 pkt proc.

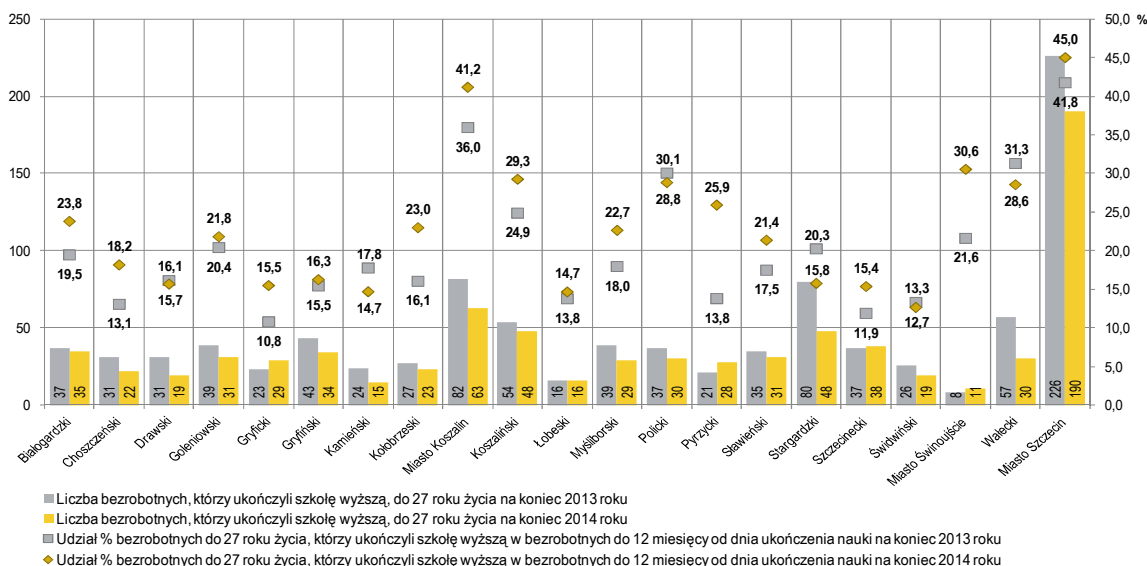
Wykres 11. Liczba bezrobotnych, którzy ukończyli szkołę wyższą, do 27 roku życia oraz ich udział proc. w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiatach na koniec 2013 i 2014 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

Analiza udziału rozpatrywanej grupy bezrobotnych wśród osób do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki na koniec 2014 roku pozwala stwierdzić, że był on najwyższy także w największych ośrodkach miejskich regionu czyli w Szczecinie i Koszalinie, odpowiednio 45% i 41,2%. Wysoki był także udział tej grupy w powiatach sąsiadujących z dużymi miastami. W porównaniu ze stanem z końca 2013 roku w niektórych powiatach notowano wyraźne zmiany udziału badanej grupy. O 12,1 pkt proc. zwiększył się odsetek tej grupy w powiecie pyrzyckim, przy wzroście liczbowym o tylko 7 osób. Spadki udziału nie były już tak znaczne i wahały się od 0,4 pkt proc. w powiecie drawskim do 4,5 pkt proc. w powiecie stargardzkim.

Wykres 12. Liczba bezrobotnych, którzy ukończyli szkołę wyższą, do 27 roku życia oraz ich udział proc. w bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w powiatach na koniec 2013 i 2014 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie sprawozdania MPIPS-01.

8. Struktura osób bezrobotnych do 25 roku życia według płci, miejsca zamieszkania, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim

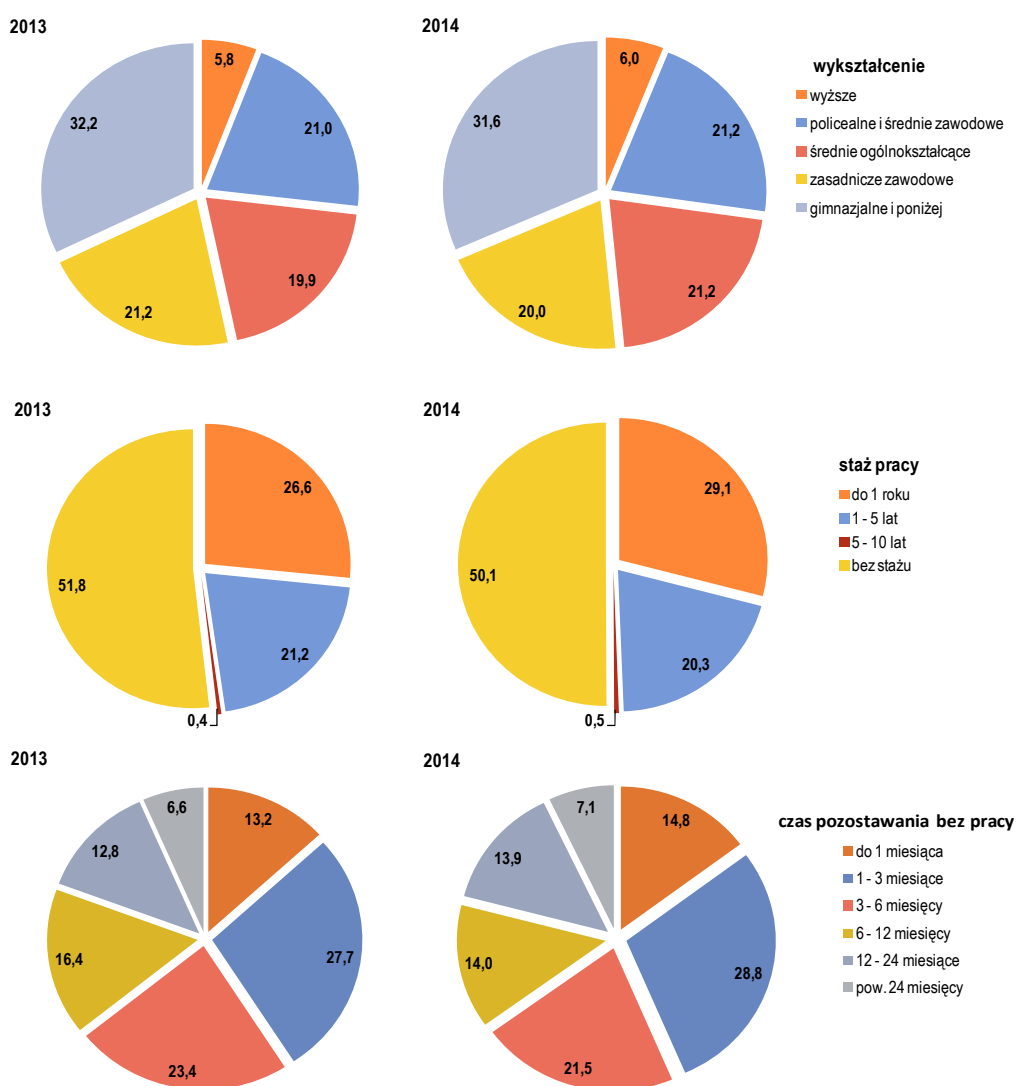
Z danych dotyczących wykształcenia bezrobotnych do 25 roku życia wynika, że na koniec 2014 roku największa liczba osób dokumentowała wykształcenie gimnazjalne, bądź niższe – 5,6 tys. osób tj. 31,6% analizowanej grupy. Dalej plasowały się osoby posiadające wykształcenie policealne i średnie zawodowe i średnie ogólnokształcące – po 2,9 tys. osób co odpowiadało 21,2% młodych bezrobotnych w każdej grupie. Co piąty zarejestrowany zakończył edukację w zasadniczej szkole zawodowej (ponad 2,7 tys. osób). Najmniejszą grupę wśród najmłodszych bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem wyższym – 828 osób tj. 6,0% (10,2% w całej populacji bezrobotnych). W porównaniu z końcem 2013 roku zaobserwowano niewielkie zmiany w strukturze analizowanej grupy bezrobotnych według wykształcenia. W dalszym ciągu ponad połowa z nich posiada łącznie wykształcenie gimnazjalne lub niższe i zasadnicze zawodowe, jednakże w stosunku do roku ubiegłego ich udział jest o blisko 2 pkt proc. niższy. Udział osób z wyższym wykształceniem zwiększył się w ciągu 12 miesięcy o 0,2 pkt proc.

Bezrobotni do 25 roku życia nie posiadają znaczącego doświadczenia i potwierdzają to statystyki bezrobocia rejestrowanego. Na koniec 2014 roku ponad połowa z nich (blisko 6,9 tys. osób) nie posiadała jakiegokolwiek stażu pracy. Prawie 30% dokumentowało staż do jednego roku, a doświadczenie zawodowe co piątej osoby wynosiło od roku do 5 lat.

W przedziale z doświadczeniem od 5 do 10 lat znajdowało się 0,5% najmłodszych bezrobotnych. Dla porównania stażu pracy nie posiadało 15,8% wszystkich bezrobotnych z regionu znajdujących się w rejestrach urzędów pracy na koniec 2014 roku. W stosunku do danych z końca 2013 roku notowano w strukturze grupy do 25 roku życia niewielki spadek udziału osób bez stażu pracy – o 1,7 pkt proc. i osób ze stażem od roku do 5 lat – o 0,9 pkt proc., a wzrost zaobserwowano w grupie z rocznym stażem pracy – o 2,5 pkt proc.

Z analizy danych dotyczących czasu pozostawania bez pracy badanej grupy wynika, że na koniec 2014 roku największa grupa osób pozostawała w ewidencji urzędów pracy od jednego do 3 miesięcy – około 4 tys. osób tj. 28,8%. Co piąty pozostawał w rejestrach od 3 do 6 miesięcy. Z pomocy urzędów pracy w regionie od roku do dwóch lat korzystało 13,9%, a od ponad dwóch lat 7,1% młodych bezrobotnych. W stosunku do końca 2013 roku w dwóch powyższych grupach udział bezrobotnych zwiększył się o odpowiednio 1,1 pkt proc. i 0,5 pkt proc. Długookresowe ponad 2-letnie bezrobocie dotyczyło 20% wszystkich bezrobotnych w regionie na koniec 2014 roku.

Wykres 13. Struktura bezrobotnych do 25 roku życia według wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim na koniec 2013 i 2014 roku

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 1 do sprawozdania MPiPS-01.

Powyższa charakterystyka dotyczy całej grupy bezrobotnych do 25 roku życia. Warto więc ponadto przeanalizować dane bardziej szczegółowe uwzględniające płeć i miejsca zamieszkania badanej grupy. Kobiety są lepiej wykształcone i widoczne jest to także w statystykach bezrobocia. Na koniec 2014 roku zarówno najwięcej bezrobotnych kobiet jak i mężczyzn do 25 roku życia posiadało wykształcenie gimnazjalne i niższe, odpowiednio 29,7% i 33,9% w swoich grupach. Na kolejnym miejscu w grupie kobiet plasowały się osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 23,4%, a wśród mężczyzn kolejną liczną grupę stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 23,3%. Kobiety częściej wybierają naukę w szkole średniej, z kolei mężczyźni decydują się na zdobycie zawodu. Zdecydowanie więcej kobiet posiada dyplom uczelni wyższej – 8,1% w swojej grupie, w porównaniu do 3,3% w grupie mężczyzn. Właśnie w grupie osób z wyższym wykształceniem przewaga liczbowa kobiet jest największa. Z danych z końca 2014 roku wynika, że wśród wszystkich bezrobotnych do 25 roku życia z wykształceniem wyższym 76,0% stanowiły kobiety, a pozostałe 24,0% mężczyźni.

Analiza danych dotyczących stażu pracy badanej grupy z uwzględnieniem płci informuje, że najwięcej kobiet i mężczyzn nie posiadało potwierdzonego stażu pracy, odpowiednio 51,6% i 48,2%. Zbliżony odsetek w obu grupach posiadał staż pracy do jednego roku – około 30%. Największa różnica liczbowa bezrobotnych z uwzględnieniem stażu pracy zauważalna była w grupie bez stażu pracy, w której 57,8% stanowiły kobiety, a 42,2% mężczyźni.

Wyraźne różnice notowane są w strukturze kobiet i mężczyzn do 25 roku życia według czasu pozostawania bez pracy. Największe udziały w obydwu grupach miały osoby znajdujące się w rejestrach od jednego do 3 miesięcy tj. 25,5% wśród kobiet i 32,9% w grupie mężczyzn. Długookresowe bezrobocie dotyczyło głównie kobiet. Wśród najmłodszych bezrobotnych pozostających w rejestrach od ponad dwóch lat 78,4% stanowiły kobiety, a 21,6% mężczyźni (12 – 24 miesiące odpowiednio 69,3% i 30,7%). Panowie przeważają wśród bezrobotnych z analizowanej grupy znajdujących się krótko w ewidencji urzędów pracy (do 3 miesięcy). Wnioskować należy, że mężczyźni szybciej niż kobiety samodzielnie znajdują zatrudnienie lub też częściej i szybciej dobrowolnie rezygnują z pomocy oferowanej ze strony urzędów pracy.

W strukturze bezrobotnych do 25 roku życia według płci większość stanowią kobiety (56,2% na koniec 2014 roku). Analiza danych informuje, że w porównaniu z mężczyznami z badanej grupy, większość z nich jest długotrwale bezrobotna – 67,1% wszystkich długotrwale bezrobotnych do 25 roku życia, nie posiada kwalifikacji zawodowych – 59,3%, nie posiada doświadczenia zawodowego – 57,4%, nie posiada wykształcenia średniego – 51,3%. Zdecydowana przewaga kobiet z analizowanej kategorii bezrobotnych notowana jest w grupie bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia – 93,7%. Kobiety samotnie wychowujące dziecko stanowiły ponadto blisko 27% wszystkich zarejestrowanych kobiet do 25 roku życia.

Bezrobocie osób młodych jest zróżnicowane terytorialnie zarówno w ujęciu regionalnym, jak i lokalnym czyli powiatowym (rozdział 3 i 4). Z danych statystycznych dotyczących miejsca zamieszkania bezrobotnych do 25 roku życia na koniec 2014 roku wynika, że ponad połowa z nich mieszkała na wsi - 51,4%; 7,1 tys. osób (bezrobotni zamieszkujący wieś stanowili 40,9% ogółu bezrobotnych w województwie). Analiza struktury zbiorowości najmłodszych bezrobotnych z obszarów wiejskich według płci, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy informuje, że większość z nich stanowiły kobiety – 57,4%, blisko co trzeci zarejestrowany miał wykształcenie gimnazjalne i niższe, stażu pracy nie posiadało 49,4% bezrobotnych, a najwięcej osób korzystało z pomocy urzędów pracy od miesiąca do 3 miesięcy – 26,5%. W porównaniu z młodymi bezrobotnymi z miast wyraźne różnice widoczne są w przypadku wykształcenia. Wśród bezrobotnych do 25 roku życia wykształcenie wyższe posiadało 33,8% osób ze wsi i 66,2% z miast. Jest to jak najbardziej zrozumiałe ze względu na łatwiejszą dostępność szkół wyższych zlokalizowanych w ośrodkach miejskich, w szczególności tych o dużym znaczeniu regionalnym. Bezrobotni z miast stanowili ponadto większość w przypadku grupy z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Mieszkańcy wsi przeważali wśród osób posiadających zawód, głównie w grupie absolwentów

zasadniczych szkół zawodowych – 60,4%. Struktura bezrobotnych do 25 roku życia mieszkających na wsi według stażu pracy zbliżona jest do struktury ogółu bezrobotnych z analizowanej grupy. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania zauważalna jest niewielka przewaga młodych bezrobotnych z terenów wiejskich bez stażu pracy – 50,6%, a z drugiej strony częściej dokumentują oni dłuższe doświadczenie zawodowe niż osoby z miast (staż pracy). Największa różnica widoczna jest w grupie ze stażem od roku do 5 lat, w której osoby z terenów wiejskich stanowiły 58,1%. Analizując dane dotyczące czasu pozostawania bez pracy bezrobotnych do 25 roku życia z uwzględnieniem miejsca zamieszkania stwierdzić należy, że mieszkańcy miast stanowią większość w przedziałach z krótkim okresem pozostawania w rejestrach tj. do 3 miesięcy. Wraz z wydłużaniem się czasu korzystania z pomocy urzędów pracy systematycznie zwiększa się udział bezrobotnych z obszarów wiejskich. W grupie pozostających w ewidencji od ponad 24 miesięcy stanowili oni 62,2%.

9. Struktura osób bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki według zawodów i specjalności w województwie zachodniopomorskim

W 2014 roku zarejestrowano blisko 10,9 tys. osób do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki wobec 12,8 tys. w 2013 roku. Ponad połowę tej grupy zarejestrowanych stanowiły kobiety – 58,1% (58,1% przed rokiem). Największy napływ do bezrobocia w analizowanej grupie bezrobotnych notowano w przypadku osób *bez zawodu* – ponad 4,2 tys. osób tj. 39,1% zarejestrowanych (39,3% przed rokiem). Kolejne liczne grupy rejestrujących się stanowiły osoby które w ostatnich 12 miesiącach uzyskały zawody znajdujące się w następujących wielkich grupach zawodów *specjaliści* – 2,6 tys. zarejestrowanych (24,0%), *pracownicy usług i sprzedawcy* – 1,2 tys. (11,4%), *technicy i inny średni personel* – 1,1 tys. (10,2%). W porównaniu z 2013 rokiem, w 2014 roku zarejestrowano o 777 osób *bez zawodu* mniej. Największy spadek spośród grup wielkich zawodów notowano w grupie *pracownicy usług i sprzedawcy*, o 595 osób. Pomimo spadku liczby rejestracji w poszczególnych grupach zawodów zaobserwowano wzrost udziału w większości z nich, największy w grupie *specjaliści* o 2,2 pkt proc. W grupie *pracownicy usług i sprzedawcy* notowano w stosunku do 2013 roku spadek udziału o 2,9 pkt proc.

Analiza struktury zawodowej zarejestrowanych w 2014 roku bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki według płci wskazuje, że kobiety przeważały w większości wielkich grup zawodów, w największym stopniu w grupie *pracownicy biurowi* – 84,1%. Mężczyźni stanowili większość w grupach *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy*, *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* oraz w najmniej licznej grupie zawodowej *siły zbrojne*.

Tabela 5. Liczba rejestracji bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki według wielkich grup zawodów i bez zawodu w województwie zachodniopomorskim w 2013 i 2014 roku

Wyszczególnienie	2013 r.		2014 r.	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Siły zbrojne	3	0	4	0
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	24	17	12	7
Specjaliści	2 790	1 939	2 611	1 771
Technicy i inny średni personel	1 262	746	1 114	611
Pracownicy biurowi	395	311	347	292
Pracownicy usług i sprzedawcy	1 836	1 438	1 241	989
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	45	32	42	29
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1 027	106	880	83
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	100	37	99	32
Pracownicy przy pracach prostych	291	173	278	143
Bez zawodu	5 028	2 632	4 251	2 145
Bezrobotni	12 801	7 431	10 879	6 102

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPIPS-01.

Na koniec 2014 roku w rejestrach urzędów pracy pozostawało 3,3 tys. osób do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki wobec 4,5 tys. na koniec 2013 roku. Podobnie jak w przypadku wyżej opisanego napływu osób z analizowanej grupy także w strukturze zarejestrowanych znaczny i największy udział miały osoby *bez zawodu* – 1,3 tys. tj. 39,9% będących w ewidencji na koniec 2014 roku. Wśród pozostałych 60% największe grupy tworzyły osoby w zawodach z grupy wielkiej *specjaliści* – 647 osób (19,6%), *technicy i inny średni personel* – 416 osób (12,6%), *pracownicy usług i sprzedawcy* – 370 osób (11,2%). W porównaniu z danymi z końca 2013 roku spadek liczby zarejestrowanych notowano we wszystkich grupach wielkich zawodów i w grupie *bez zawodu*. Inaczej przedstawiał się udział poszczególnych grup w ogólnej liczbie zarejestrowanych w analizowanej kategorii na koniec 2014 roku. O 5 pkt proc. zmniejszył się w ciągu roku udział osób w zawodach z grupy *pracownicy usług i sprzedawcy*. Zwiększył się z kolei udział osób posiadających wyższe lub średnie wykształcenie z grupy *specjaliści* oraz *technicy i inny średni personel*, o odpowiednio 2,2 pkt proc. i 2,1 pkt proc.

Tabela 6. Bezrobotni do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki według wielkich grup zawodów w województwie zachodniopomorskim na koniec 2013 i 2014 roku

Wyszczególnienie	2013 r.		2014 r.	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Siły zbrojne	0	0	0	0
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	9	7	5	2
Specjaliści	784	550	647	457
Technicy i inny średni personel	476	297	416	224
Pracownicy biurowi	139	106	111	94
Pracownicy usług i sprzedawcy	732	569	370	311
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	23	19	16	11
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	389	45	305	28
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	36	21	31	14
Pracownicy przy pracach prostych	104	65	84	54
Bez zawodu	1 826	1 009	1 319	720
Bezrobotni	4 518	2 688	3 304	1 915

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01.

W tabeli nr 7 zestawiono dane dotyczące najczęstszych rejestracji osób do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki według zawodów i specjalności w regionie w 2014 roku. Zdecydowanie dominują osoby nieposiadające zawodu. Na kolejnych dwóch miejscach znajdują się osoby bezrobotne z grupy wielkiej zawodów *pracownicy usług i sprzedawcy* tj. sprzedawcy – 398 osób i fryzjerzy – 223 osoby. Ponad 200 osób liczyła także grupa napływu do bezrobocia osób w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych. Wysoko w zestawieniu znaleźli się absolwenci studiów wyższych tj. ekonomiści – 187 osób i pedagodzy – 174 osoby. Na dalszych miejscach w sporządzonym wykazie zaobserwowano ponadto osoby z wyższym wykształceniem w następujących zawodach: fizjoterapeuta – 92 osoby, inżynier budownictwa – budownictwo ogólne – 76 osób, pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji – 72 osoby, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 62 osoby, filolog – filologia obcojęzyczna – 59 osób, pozostali specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani – 53 osoby, biotechnolog – 52 osoby, logistyk – 51 osób.

Tabela 7. Liczba rejestracji bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki według zawodów i specjalności (powyżej 50 osób) w województwie zachodniopomorskim w 2014 roku

Symbol	Zawody i specjalności	ogółem	kobiety	% kobiet
000000	Bez zawodu	4 251	2 145	50,5
522301	Sprzedawca S	398	345	86,7
514101	Fryzjer S	223	209	93,7

Symbol	Zawody i specjalności	ogółem	kobiety	% kobiet
723103	Mechanik pojazdów samochodowych S	216	0	0,0
263102	Ekonomista	187	146	78,1
235107	Pedagog	174	157	90,2
512002	Kucharz małej gastronomii S	144	83	57,6
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	128	89	69,5
331403	Technik ekonomista S	121	100	82,6
422402	Technik hotelarstwa S	93	84	90,3
228301	Fizjoterapeuta	92	59	64,1
351203	Technik informatyk S	86	8	9,3
214202	Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	76	27	35,5
513101	Kelner S	74	67	90,5
242190	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	72	49	68,1
712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie S	68	0	0,0
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	67	59	88,1
242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	62	45	72,6
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	60	40	66,7
264302	Filolog – filologia obcojęzyczna	59	47	79,7
512001	Kucharz S	54	28	51,9
311513	Technik pojazdów samochodowych S	54	0	0,0
311204	Technik budownictwa S	53	6	11,3
261990	Pozostali specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	53	33	62,3
752205	Stolarz S	52	0	0,0
213106	Biotechnolog	52	39	75,0
214106	Logistyk	51	22	43,1
741103	Elektryk S	51	0	0,0
S – zawód uzyskiwany w systemie szkolnym.				

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01.

Na koniec 2014 roku w rejestrach urzędów pracy zawodu nie posiadało 1,3 tys. osób do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki, w tym 54,6% kobiet. Najwięcej osób z analizowanej kategorii dokumentowało zawód sprzedawcy – 107 osób. Ponad 50 – osobowe grupy bezrobotnych tworzyły osoby w zawodach: fryzjer, mechanik pojazdów samochodowych, technik żywienia i gospodarstwa domowego. Na kolejnych miejscach plasowały się osoby w zawodach z grupy specjalistów tj. ekonomista – 48 osób i pedagog – 45 osób. Specjalistów w tabeli nr 8 reprezentowali ponadto absolwenci w zawodach: fizjoterapeuta – 26 osób, pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji – 22 osoby, biotechnolog – 21 osób, pozostali specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani – 19 osób, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 18 osób, politolog – 18 osób, filolog – filologia obcojęzyczna – 17 osób, kosmetolog – 15 osób, inżynier budownictwa – budownictwo ogólne – 15 osób, architekt – 13 osób, nauczyciel nauczania początkowego – 13 osób, specjalista do spraw rachunkowości – 12 osób, logistyk – 12 osób, specjalista ochrony środowiska – 11 osób.

Tabela 8. Bezrobotni do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki według zawodów i specjalności (powyżej 10 osób) w województwie zachodniopomorskim na koniec 2014 roku

Symbol	Zawody i specjalności	ogółem	kobiety	% kobiet
000000	Bez zawodu	1 319	720	54,6
522301	Sprzedawca S	107	95	88,8
514101	Fryzjer S	88	79	89,8

Symbol	Zawody i specjalności	ogółem	kobiety	% kobiet
723103	Mechanik pojazdów samochodowych S	75	0	0,0
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	69	50	72,5
263102	Ekonomista	48	36	75,0
235107	Pedagog	45	41	91,1
331403	Technik ekonomista S	37	32	86,5
422402	Technik hotelarstwa S	36	34	94,4
712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie S	35	0	0,0
351203	Technik informatyk S	31	4	12,9
228301	Fizjoterapeuta	26	17	65,4
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	25	16	64,0
752205	Stolarz S	24	0	0,0
512002	Kucharz małej gastronomii S	23	14	60,9
512001	Kucharz S	23	15	65,2
311513	Technik pojazdów samochodowych S	22	0	0,0
242190	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	22	17	77,3
311204	Technik budownictwa S	22	3	13,6
513101	Kelner S	22	21	95,5
213106	Biotechnolog	21	15	71,4
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	20	18	90,0
261990	Pozostali specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	19	11	57,9
242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	18	14	77,8
263304	Politolog	18	11	61,1
264302	Filolog – filologia obcojęzyczna	17	14	82,4
334306	Technik administracji S	16	14	87,5
515303	Robotnik gospodarczy	16	7	43,8
228903	Kosmetolog	15	15	100,0
214202	Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	15	5	33,3
741103	Elektryk S	15	0	0,0
911203	Pokojowa	15	15	100,0
962990	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	14	3	21,4
751204	Piekarz S	14	1	7,1
216101	Architekt	13	9	69,2
234113	Nauczyciel nauczania początkowego	13	12	92,3
311512	Technik mechanizacji rolnictwa S	13	1	7,7
411004	Technik prac biurowych S	13	13	100,0
751201	Cukiernik S	13	6	46,2
241103	Specjalista do spraw rachunkowości	12	10	83,3
214106	Logistyk	12	5	41,7
712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych S	12	0	0,0
325402	Technik masażysta S	11	8	72,7
213303	Specjalista ochrony środowiska	11	10	90,9
722204	Ślusarz S	11	0	0,0

S – zawód uzyskiwany w systemie szkolnym.

Źródło: opracowanie własne WUP w Szczecinie na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01.

Podsumowanie

Przeprowadzona analiza sytuacji osób bezrobotnych do 25 roku życia na rynku pracy pokazuje, że w porównaniu z latami wcześniejszymi zaszły pozytywne zmiany, zarówno na szczeblu europejskim, krajowym oraz regionalnym i lokalnym w granicach Polski. Według Eurostat notowano spadek bezrobocia osób młodych w Unii Europejskiej i w większości krajów w niej zrzeszonych. W Polsce liczba bezrobotnych do 25 roku życia zmniejszyła się w stosunku do 2013 roku o blisko $\frac{1}{4}$, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych był niższy o 2,1 pkt proc. Poprawę sytuacji w grupie najmłodszych bezrobotnych notowano także w województwie zachodniopomorskim, liczba bezrobotnych wyniosła blisko 13,8 tys. i w ciągu ostatnich 10 lat była najniższa. W porównaniu z latami ubiegłymi zauważalny jest także stały spadek udziału analizowanej grupy bezrobotnych w zbiorowości bezrobotnych w regionie. Dodatkowych informacji o sytuacji osób do 25 roku życia na rynku pracy dostarczają wyniki badania aktywności ekonomicznej ludności GUS. Wynika z nich, że w stosunku do IV kwartału 2013 roku, w IV kwartale 2014 roku współczynnik aktywności zawodowej w tej grupie zmniejszył się, wskaźnik zatrudnienia zwiększył się, a stopa bezrobocia zdecydowanie się zmniejszyła.

Korzystniej niż w 2013 roku prezentował się także bilans osób bezrobotnych do 25 roku życia. W 2014 roku notowano przewagę liczbową wyłączeń z ewidencji nad liczbą rejestracji. Ponadto skala „napływu” do bezrobocia młodych bezrobotnych była mniejsza niż rok wcześniej. Główny powód wyłączeń z ewidencji w dalszym ciągu stanowiło podjęcie pracy, a kolejny niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy.

Z danych dotyczących struktury młodych bezrobotnych według płci i miejsca zamieszkania wynika, że większość w analizowanej grupie stanowiły kobiety i osoby zamieszkujące tereny wiejskie. Statystyki odnoszące się do wykształcenia badanej grupy informują, że najwięcej z nich posiada wykształcenie gimnazjalne i niższe. Dyplom uczelni wyższej posiadało 6% bezrobotnych do 25 roku życia i było to niewiele więcej niż na koniec 2013 roku. Analizowane dane potwierdzają brak doświadczenia zawodowego nierzadko oczekiwanego przez pracodawcę. Ponad połowa młodych bezrobotnych nie posiadała jakiegokolwiek stażu pracy, a blisko 30% dokumentowało staż do jednego roku. Najwięcej osób z analizowanej grupy bezrobotnych pozostawało w rejestrach urzędów pracy od miesiąca do 3 miesięcy. Blisko co piąty zarejestrowany był w ewidencji od ponad roku. W stosunku do końca 2013 roku odnotowano wzrost udziału osób bezrobotnych długookresowo.

Struktura zawodowa bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki informuje, że znaczna część z nich nie uzyskała zawodu (absolwenci liceów, szkół gimnazjalnych i podstawowych oraz osoby które nie uzyskały dokumentu potwierdzającego zdany egzamin zawodowy). W ogólnej liczbie „napływu” absolwentów w 2014 roku osoby bez zawodu stanowiły 39,1%, a według stanu na koniec tego roku ich udział wynosił 39,9%. Zarówno w przypadku rejestracji jak i stanu na koniec 2014 roku największe grupy zawodowe tworzyli absolwenci z grupy wielkiej zawodów specjalności, a następnie pracownicy usług i sprzedawcy oraz technicy i inny średni personel. Bardziej szczegółowa analiza zawodowa bezrobotnych absolwentów informuje, że były to głównie osoby w zawodach sprzedawca, fryzjer, mechanik pojazdów samochodowych, a w dalszej kolejności między innymi osoby z grupy wielkiej specjalności tj. ekonomiści i pedagodzy.

Osoby do 25 roku życia mają utrudniony start na rynku pracy, co związane jest często z brakiem potrzebnego doświadczenia oraz kwalifikacji, istotnych dla potencjalnego pracodawcy. Brak pierwszego wyniku z młodego wieku bezrobotnego ale także z braku jakiegokolwiek aktywności zawodowej np. w czasie studiów. Należy jednakże podkreślić, że największą grupę wśród bezrobotnych do 25 roku życia stanowią osoby ze stosunkowo niskim wykształceniem, które dawno zakończyły swoją edukację i są, bądź też były bierne zawodowo. Z wyników badania aktywności ekonomicznej ludności w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2014 roku wynika, że w grupie badanych w wieku 15 – 24 lata odsetek

biernych zawodowo wynosił prawie 71%⁶. Kwalifikacji nie posiadają osoby, które zakończyły edukację na poziomie liceum na etapie szkolnym, bądź też nie zdały egzaminu zawodowego. W zdobyciu doświadczenia i kwalifikacji pomagają usługi i instrumenty rynku pracy stanowiące katalog podstawowych form aktywizacji zawodowej. Są to między innymi programy staży, szkoleń, subsydiowane formy zatrudnienia, a także usługi w zakresie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego. Według znowelizowanej ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy powiatowe urzędy pracy po rejestracji bezrobotnego mają obowiązek ustalić mu profil pomocy. Zakres wsparcia zależny będzie od tego do którego z trzech profili zostanie on zakwalifikowany. Ustawa informuje ponadto o dodatkowych instrumentach skierowanych do bezrobotnych nie tylko do 25 roku życia a do 30 roku życia. Osoby te mają możliwość uzyskania tak zwanych bonów szkoleniowych, bonów stażowych, bonów zatrudnieniowych lub bonów na zasiedlenie. Powyższe zmiany dają dodatkowe możliwości sprzyjające aktywizacji zawodowej i zwiększają szanse na zatrudnienie dla większej grupy młodych bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Warto również wspomnieć o nowej inicjatywie na rzecz zwalczania bezrobocia wśród najmłodszych czyli o programie „Gwarancje dla młodzieży” stanowiącego część „Pakietu na rzecz zatrudnienia młodzieży” wypracowanego przez Komisję Europejską. Jest on odpowiedzią na wysokie bezrobocie w grupie osób do 25 roku życia w wieku krajach Unii Europejskiej, w tym w Polsce. Szczegółowe informacje dotyczące założeń i realizacji programu „Gwarancje dla młodzieży” w Polsce zawarto w opracowaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pn. „Plan realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce”.

⁶ „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2014 r.”, Urząd Statystyczny w Szczecinie; OPRACOWANIA SYGNALNE; Szczecin, marzec 2015.